

ÚVODNÍ SLOVO AUTOREK

*„Optimista prohlašuje, že žijeme v nejlepším možném světě,
a pesimista se obává, že je to pravda.“*

*Hermann Hesse, německý spisovatel,
nositel Nobelovy ceny za literaturu*

V dnešním globalizovaném světě, kdy se geografické hranice mezi jednotlivými státy stírají a stávají se pouhou čarou na mapě, řada českých občanů využívá příležitosti odejít pracovat do zahraničí ať již jen na krátkodobé časově omezené vyslání, nebo na delší období, kdy většinou přecházejí na lokální pracovní smlouvu uzavřenou se zahraniční společností.

Mnohdy již během studia na střední či vysoké škole studenti vycestují do zahraničí, kde si během své zahraniční stáže přivydělávají na různých brigádách, aniž by si uvědomili, že tyto jejich výdělečné činnosti v zahraničí mohou být ovlivněny aspekty mezinárodního zdanění fyzických osob. Stále více českých občanů také ukládá své peníze na zahraniční bankovní účty, investují do zahraničních cenných papírů a podílů v zahraničních společnostech. Zároveň velké množství cizinců přichází pracovat a žít do České republiky, investují zde své finanční prostředky, protože mnoho z nich si uvědomuje, jaké příležitosti Česká republika nabízí, a to nejen v možnosti pořízení si nemovitosti v srdci Evropy a jejího následného pronajímání. Nespočet nadnárodních koncernů umístilo v České republice svá střediska sdílených služeb či přesídlilo svůj vrcholový management právě do České republiky z důvodu její strategické pozice pro řízení sítě dceřiných či sesterských společností umístěných v okolních státech.

Zaměstnavatelé si již nevybírají své zaměstnance jen podle jejich národnosti či trvalého bydliště, ale zejména dle jejich kvalifikace, odborných znalostí a zkušeností, státní hranice přestaly být překážkou pro zaměstnávání pracovníků, a proto stále častěji řešíme problematiku dvojího zdanění, popřípadě daňové dopady vyplývající z těchto přeshraničních uspořádání, a to nejen pro české či zahraniční společnosti, ale i pro jejich zaměstnance a rodinné příslušníky.

Domnívat se, že zaplacením daně z příjmů fyzických osob v zahraničí povinnosti končí, může být velmi zrádné a někdy až krátkozraké. Častým omylem při rozhodování se, které příjmy uvést v českém daňovém přiznání, bývá názor, že v případě, kdy byl příjem zdaněn v zahraničí, není nutné jej v českém daňovém přiznání již uvádět. To však může být pravda jen při splnění určitých velmi specifických podmínek. Ve většině případů však vzniká povinnost (především tehdy, pokud se jedná o českého daňového rezidenta) příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí v českém daňovém přiznání uvést, popřípadě i zdanit, a to i přesto, že z těchto příjmů již byla daň v zahraničí sražena a odvedena.

České zákony a jejich interpretace se přitom stále utváří a není k dispozici dostatek aktuální odborné literatury, která by tuto problematiku podrobněji popsala, upozornila na aktuální přístup ze strany správce daně, který bývá často ovlivňován rozsáhlou judikaturou Nejvyššího správního soudu v oblasti daňového práva, a pomohla by tak daňovým poplatníkům a plátcům daně, aby se v této problematice lépe zorientovali. Vzhledem k této skutečnosti často vznikají problémy, do kterých se zaměstnanci pracující v zahraničí i jejich zaměstnavatelé dostávají a musí je následně řešit i s případnými negativními dopady v podobě sankcí za nesplnění zákonných povinností. Podobným úskalím musí čelit i zahraniční společnosti, které se rozhodnou zaměstnávat své zaměstnance na území České republiky.

Problematika zamezení dvojího zdanění je velmi komplexní a neustále se vyvíjí i vzhledem k novým způsobům komunikace a možnostem práce „na dálku“, např. z domova, bylo by proto velmi ambiciózní předpokládat, že pokryjeme veškeré otázky či situace, které mohou nastat. Nicméně prostřednictvím této publikace se pokusíme předat své znalosti a praktické zkušenosti získané během naší mnohaleté praxe v tomto oboru. Dále je potřeba upozornit na skutečnost, že každý stát může mít svá specifika, která mohou výrazně ovlivnit způsob zdanění určitého příjmu a aplikaci příslušné smlouvy o zamezení dvojího zdanění.

Publikace se také věnuje postupu při určení daňové rezidence, neboť bez správného určení, zda se jedná o daňového rezidenta či nerezidenta, není možné bezchybně aplikovat příslušnou smlouvu o zamezení dvojího zdanění, natož český zákon o daních z příjmů.

Cílem této publikace je pomoci čtenářům, aby se v problematice zamezení dvojího zdanění lépe zorientovali prostřednictvím celé řady názorných příkladů, a podhalit úskalí, která s sebou přináší problematika zdaňování zahraničních příjmů, dvojího zdanění, určení daňového rezidentství u fyzické osoby a s tím související daňové otázky.